

Pia Lohikoski vas

Kirjallinen kysymys kotoutumiskoulutuksen kilpailutuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Kotoutumiskoulutus on Suomessa irrallaan koulutuksemme kokonaisuudesta. Koulutusta järjestetään ELY-keskusten kilpailuttamana ostopalveluna osana työ- ja elinkeinoministeriön hallintoa.

Hankintojen raamit tulevat ministeriöltä, mutta ELY-keskukset painottavat hinta- ja laatukriteerejä alueellisesti eri tavoin. Edullinen hinta on houkutteleva kilpailuetu, kun laatukriteerit näyttävät täyttyvän. Kilpailussa ovatkin menestyneet konsulttiyritykset, jotka eivät noudata alan työehtosopimuksia ja lupaavat laatua, kuten päteviä opettajia ja tarkoituksenmukaisia tiloja, joita eivät ole vielä hankkineet. Oppilaitosten merkittävä kokemus on kilpailutuksessa sivuutettu.

Kilpailutusjärjestelmä on kokonaisuudessaan jäykkä ja tehoton. Kilpailuttaminen muutaman vuoden välein heikentää koulutuksen kehittämistyötä ja sen myötä koulutuksen laatua, koska koulutuksen järjestäjät eivät voi suunnitella koulutusta pitkälle tulevaisuuteen, vaikka Suomeen saapuu koko ajan maahanmuuttajia. Usean kilpailutuksen voittaneen yrityksen järjestämässä koulutuksessa on havaittu laadullisia puutteita. Lisäksi ministeriöllä ei ole riittävästi tietoa koulutusten vaikuttavuudesta maahanmuuttajien työllistymiseen ja kielitaidon kehittymiseen.

Koska kotoutumiskoulutus järjestetään osana TE-palveluita, siihen pääsee vasta, kun on saanut oleskeluluvan. Kaikkiin muihin koulutuksiin voi osallistua jo oleskelulupaa odottaessa. Oleskelulupaa tai turvapaikkaa odotetaan edelleen Maahanmuuttoviraston ruuhkautuneen tilanteen vuoksi useiden kuukausien ajan.

Jos kotoutumiskoulutus olisi osana virallisten koulutuksen järjestämisluvan alaisten oppilaitosten toimintaa, kielen ja kulttuurin oppiminen olisi todennäköisesti edistynyt merkittävästi jo odotusajan aikana. Näin tapahtui, kun luku- ja kirjoitustaidon koulutus siirrettiin työ- ja elinkeinoministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen. Siirron ansiosta luku- ja kirjoitustaidon koulutusta on kehitetty parempaan suuntaan. Laatu on pystytty takaamaan kelpoisuusvaatimukset täyttävillä opettajilla ja koulutukseen soveltuvilla tiloilla ja laitteilla.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä kotoutumiskoulutusten laadun valvomiseksi ja parantamiseksi ja onko hallituksella aikeita luopua kotoutumiskoulutuksen kilpailuttamisesta?

Kirjallinen kysymys KK 77/2020 vp

Helsingissä 21.2.2020

Pia Lohikoski vas